

การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน
ของบุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี*
BUDDHA-DHAMMA INTEGRATION FOR ADMINISTRATIVE OFFICIAL'S
WORK PERFORMANCE EFFICIENCY ENHANCEMENT
IN PATUMTHANEE PROVINCE

พระครูวรธรรมวาที ฉันทวฑูโธ (รักแหลมทอง), สมาน งามสนิท,
เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง

Phrakru Voradhammavathi Channavuttho (Raklaemthong), Sman Ngamsnit,
Kiattisak Suklueang

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: Niphon_r@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 183 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 18 รูป/คน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา และมีการสนทนากลุ่มเฉพาะ จำนวน 10 คน เพื่อยืนยันรูปแบบหลังจากการสังเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า 1. หลักพุทธธรรมส่งผลต่อการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี โดยมีภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3. รูปแบบในการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี คือ นำหลักพุทธธรรม สาราณียธรรม 6 และนำแรงจูงใจ ในกลุ่มสองปัจจัย ทั้ง 2 ตัวแปรมาสนับสนุนในการปรับใช้ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีสมรรถนะแข็งแกร่งยิ่งขึ้น จะช่วยในการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในด้านต้นทุนการผลิต ด้านกระบวนการบริหาร และด้านผลลัพธ์ ตลอดไป

คำสำคัญ: หลักพุทธธรรม; ส่งเสริม; ประสิทธิภาพ; การปฏิบัติงาน

*Received October 12, 2022; Revised June 11, 2023; Accepted June 30, 2023

Abstract

This research article aims to study the performance efficiency of administrative personnel in Pathum Thani Province. It is an integrated research method. A sample of 183 people, key informants, 18 figures/person, was used for descriptive data analysis. A focus group discussion of 10 people was conducted to confirm the model after data synthesis.

The results of the research revealed that 1. Buddhadhamma principles had an effect on the promotion of performance efficiency of administrative personnel in Pathum Thani Province. Overall, it was at a high level. 2. Factors Affecting Promotion of Performance Efficiency of Administrative Personnel in Pathum Thani Province with the overall picture at a high level. 3. The model for applying the Buddhadhamma principles to promote the efficiency of the work performance of the administrative personnel in Pathum Thani Province was to use the Buddhadhamma principles, Saraniyadhamma 6 and the motivation. In the two-factor group, both variables contributed to the adaptation. To create incentives for the performance of personnel to have more robust performance It will help to promote the efficiency of the work of administrative personnel in Pathum Thani Province to be more efficient in terms of production costs. administrative process and results forever.

Keywords: Buddha-dhamma; Enhancement; Efficiency; Official's work

บทนำ

กรมการปกครองเป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงมหาดไทย มีภารกิจดำเนินเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน การบริหารการปกครองท้องที่ในระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน การดำเนินการและพัฒนาระบบงานทะเบียนราษฎร และการขออนุญาตต่าง ๆ ตามกฎหมายซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ในการเสนอแนะนโยบายและจัดทำแผน มาตรการ ติดตาม และประเมินผล ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายใน ดำเนินเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อย สืบสวนสอบสวนคดีอาญาใน

หน้าที่ฝ่ายปกครอง และอำนวยความสะดวก ความเป็นธรรมให้แก่ประชาชน ดำเนินเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงภายใน งานการข่าว งานกิจการชายแดน งานควบคุมดูแลชาวเขา และชนกลุ่มน้อย ผู้อพยพ และผู้หลบหนีเข้าเมือง งานสัญชาติ และงานกิจกรรมสนับสนุน ส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และการเลือกตั้งทุกระดับ ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยกองอาสารักษาดินแดน ดำเนินการพัฒนาและบริหารปกครองท้องที่ ในระดับอำเภอ กิ่งอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ดำเนินการและพัฒนาระบบงานทะเบียนราษฎร บัตรประจำตัวประชาชน และงานทะเบียนอื่น รวมทั้งการบริหารจัดการฐานข้อมูลกลาง เพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ พ.ศ. 2504 จนถึงปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาประเทศ โดยเน้นคนเป็นศูนย์กลาง ในการเพิ่มรายได้ ประชาชาติ และรายได้ ที่แท้จริงของบุคคล ยกระดับมาตรฐานการดำเนินชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้น กระจายความเจริญไปสู่ท้องถิ่นอย่างทั่วถึง กระจายรายได้สู่ประชาชนอย่างยุติธรรม การจ้างงานเพิ่มอัตราสูง ปัญหาการว่างงานลดน้อยลง การมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ มีดุลการค้าและดุลการชำระเงินที่อยู่ในสภาวะเกินดุล หรือขาดดุลน้อยลง ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นภารกิจของกรมการปกครอง ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค

โดยได้นำหลักธรรมาภิบาล (good governance) ได้นำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานในหน่วยงาน ซึ่งประกอบด้วยหลักสำคัญ 6 ประการ คือ นิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักสำนึกรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งเป็นความสอดคล้องกับความรู้สึกรู้สึกและความต้องการของประชาชน และสาธารณชนที่มีความคาดหวังจากหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งที่ทำการปกครองจังหวัด และที่ทำการปกครองอำเภอ เป็นหน่วยงานในส่วนภูมิภาค ได้นำมาเป็นหลักการบริหารงานภาครัฐ ในทางปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอนเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

การปฏิบัติงานของบุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี ได้นำเอาสมรรถนะของข้าราชการ ซึ่งเป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ/ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ มาเป็นพฤติกรรมในการทำงาน เพราะหน้าที่หลักของข้าราชการ คือ การให้บริการแก่ประชาชน ทำให้หน่วยงานบรรลุวัตถุประสงค์ คือ การทำให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน ตามภารกิจของกรมการปกครอง

ที่ทำการปกครองจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด และที่ทำการปกครองอำเภอ มีนายอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด โดยมีข้าราชการเป็นผู้ขับเคลื่อน

ในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ในจังหวัดและในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้กับประชาชน ทำหน้าที่เป็นผู้สืบทอดนโยบายของรัฐบาลไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ โดยตรง ซึ่งทำให้นโยบายของรัฐบาลได้ถูกนำไปปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ เป็นผลให้การตัดสินใจ มีความรวดเร็วและตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชนได้มีการดูแลให้มีการปฏิบัติและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย และเป็นธรรมในสังคม จัดให้มีการคุ้มครอง ป้องกัน ส่งเสริม และช่วยเหลือประชาชนและชุมชนที่ด้อยโอกาส เพื่อให้ได้รับความเป็นธรรม ให้บริการภาครัฐเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างเสมอหน้า รวดเร็ว และมีคุณภาพ ซึ่งการปฏิบัติงานดังกล่าวได้มีปัญหายุ่งยากในการปฏิบัติงานของข้าราชการ ดังนี้

1. ปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่

- 1.1 ขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และไม่มีอัธยาศัยอันดีกับประชาชนผู้มาติดต่อ
- 1.2 เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขาดคุณภาพ คุณธรรม และขาดจิตสำนึกในการให้บริการประชาชน
- 1.3 เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการไม่ตั้งใจทำงาน หรือทำงานล่าช้า
- 1.4 เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีจำนวนจำกัด และไม่เพียงพอต่อการให้บริการประชาชนที่ต้องการอย่างเร่งด่วน
- 1.5 เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขาดความรับผิดชอบต่อนัก
- 1.6 เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์
- 1.7 เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการไม่มีความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งไม่มีความรู้ในอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานให้รวดเร็วขึ้น
- 1.8 เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขาดความรู้ ความชำนาญในหน้าที่

2. ปัญหาเกิดจากประชาชน

- 2.1 นำหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการมาไม่ครบตามที่กฎหมายกำหนด เนื่องจากไม่ทราบ ไม่มี หรือไม่สนใจ
- 2.2 ไม่ยอมรับบริการก่อนหลัง มีการลัดคิว เพื่อต้องการได้บริการเร็วเป็นพิเศษ
- 2.3 ขาดความรู้ความเข้าใจในระบบราชการ
- 2.4 ใช้อภิสิทธิ์ เช่น ผ่านการสั่งการเป็นพิเศษจากหัวหน้าหน่วยงาน โดยตรง โดยไม่ผ่านเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตามลำดับชั้น
- 2.5 ไม่เข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติ
- 2.6 มีทัศนคติไม่ดีต่อทางราชการ
- 2.7 ไม่เข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเอง

2.8 ไม่สนใจเอกสารของทางราชการ

2.9 มีการปกปิดข้อเท็จจริงบางเรื่อง

2.10 เสนอให้สิ้นบนจ้าราชการอันก่อให้เกิดปัญหาตามมา

3. ปัญหาที่เกิดจากกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการต่าง ๆ

กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการต่าง ๆ ของทางราชการที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติ ได้กำหนดขั้นตอน และระยะเวลาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ถึงแม้ว่าจะมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2532 ออกมาบังคับใช้ให้หน่วยงานต่าง ๆ กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานในบางเรื่อง ยังมีปัญหาอยู่ เนื่องจากเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่สนใจติดตามปรับปรุงแก้ไขให้ทันกับเหตุการณ์

4. ปัญหาที่เกิดจากสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้

อาคารสถานที่คับแคบ ไม่ทันสมัย ผู้มาติดต่อไม่มีที่นั่งเพียงพอ ต้องออกไปรออยู่ข้างนอกอาคาร โต๊ะเครื่องมือสำหรับเขียนหนังสือของผู้มาติดต่อก็ไม่พร้อม เครื่องมือเครื่องใช้ของเจ้าหน้าที่ที่ทันสมัยก็ไม่มี

อย่างไรก็ตาม จากปัญหาดังกล่าว ข้าราชการที่ทำการปกครองซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานีที่จะต้องปฏิบัติงานตามหน้าที่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานกับประชาชน โดยเฉพาะปฏิบัติภารกิจในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ของประชาชน ในการขับเคลื่อนเพื่อให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ทำให้ประชาชนพึงพอใจ และสามารถดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึง สามารถแก้ไขปัญหา และความต้องการของประชาชน และนำมาสู่ความผาสุกต่อประชาชนได้ ซึ่งเป็นหน้าที่ของกรมการปกครอง ในส่วนภูมิภาค ที่จังหวัด และอำเภอ ที่จะต้องดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น การที่บุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานีได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ตามภารกิจเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยการบริการภาครัฐสามารถดูแลประชาชนอย่างทั่วถึง และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดี อันจะนำไปสู่ความผาสุกต่อประชาชนได้สำเร็จ ซึ่งการปฏิบัติงานดังกล่าวเพื่อให้สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น ประสบความสำเร็จมากขึ้น และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยเห็นว่า ควรนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานีโดยการนำหลักพุทธธรรม เข้าไปสอดแทรกในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ทำการปกครอง ปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี เป็นอย่างไรบ้าง
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี มีอะไรบ้าง
3. รูปแบบการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี ควรเป็นอย่างไร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quatitative methods) โดยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative methods) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ จำนวนข้าราชการที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 183 คน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มที่ 1 นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 2 นักวิชาการด้าน พระพุทธศาสนา จำนวน 3 รูป กลุ่มที่ 3 ข้าราชการที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 6 คน กลุ่มที่ 4 ภาคประชาชน จำนวน 6 คน

เครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบถาม (Questionnaire) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (interview) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structure In-depth interview) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (interview) เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structure in-depth interview)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) การหาค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ

บุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ มีดังนี้

ด้านสารานุกรมธรรม 6 (ธรรมเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกถึง) พบว่า บุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อสภาพของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .504 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า อยู่ระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านเมตตาทายกรรม (ช่วยเหลือกิจธุระของผู้ร่วมคณะด้วยความเต็มใจ) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 รองลงมา คือ ด้านทิวฐิสามัญญตา (มีทิวฐิงามเสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ถัดมาด้านศีลสามัญญตา (มีศีลบริสุทธิ์เสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 ด้านเมตตาโมกกรรม (ตั้งจิตปรารถนาดี คิดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่กัน) และสาธารณโภคี (ได้ของสิ่งใดมาก็แบ่งปันกันไป) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ตามลำดับ

ด้านสมรรถนะ พบว่า บุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะ โดยีภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .433 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า อยู่ระดับมากทุกด้าน ได้แก่ การสั่งสมความเชี่ยวชาญในอาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 รองลงมา คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ถัดมาด้านการบริการที่ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 และด้านการยึดมั่นในความถูกต้องและชอบธรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 ตามลำดับ

ด้านแรงจูงใจ ในกลุ่มทฤษฎีสองปัจจัย พบว่า บุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี มีความคิดเห็นต่อแรงจูงใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .042 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า อยู่ระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านเงินเดือน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 รองลงมา คือ การมีโอกาสก้าวหน้ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 ถัดมาด้านการได้รับการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ด้านการควบคุมบังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 ด้านความสำเร็จของงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 ด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น 4.00 ด้านการได้รับการยกย่องชมเชย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 ด้านลักษณะของงาน มีค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 3.96 ด้านนโยบายการบริหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 และด้านสภาพการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐบาล กำหนดนโยบายเป็นหลักการ โดยมอบหมายให้รัฐมนตรีมอบให้ผู้ว่าราชการจังหวัด โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรับไปออกนโยบายภายใน มอบให้นายอำเภอทุกอำเภอ รับไปผัดขอบและให้ดำเนินการในการบริการ อำนวยความสะดวก ประชาชนที่มาติดต่อราชการ ให้บุคลากรในจังหวัดปฏิบัติอย่างจริงจังอย่างต่อเนื่อง

2. รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย รับนโยบายจากรัฐบาลนำไปกำกับกำกับกับผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด และติดตามตามนโยบายรัฐบาลอย่างต่อเนื่องและให้มีบุคลากรปฏิบัติอย่างจริงจัง

3. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในฐานะภารกิจหลักในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข ให้กับประชาชนของประเทศ ควรให้นโยบาย และความสำคัญเกี่ยวกับการบริการ และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนที่มาใช้บริการ โดยให้บุคลากรของที่ทำการปกครองจังหวัด และที่ทำการปกครองอำเภอ ด้วยการนำหลักพุทธธรรมสาราณียธรรม 6 มาปรับใช้ในการปฏิบัติงานให้เป็นรูปธรรม และชัดเจน

4. ที่ทำการปกครองจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะผู้ปกครองสูงสุดระดับจังหวัด รับนโยบายจากกรมการปกครอง มาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของบุคลากร ให้ปฏิบัติด้วยความเสียสละ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

5. ที่ทำการปกครองอำเภอ นายอำเภอ ในฐานะผู้ปกครองระดับอำเภอรับนโยบายจากผู้ว่าราชการจังหวัด มาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของบุคลากร และมีแนวทางการบริหารจัดการอย่างชัดเจน เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะผู้ปกครองสูงสุดระดับจังหวัด รับนโยบายจากกรมการปกครอง ควรให้ความสำคัญในด้านการบริการประชาชนในการอำนวยความสะดวกโดยการนำหลักสาราณียธรรม 6 มาปรับใช้ในการปฏิบัติงานในด้านการบริการประชาชนให้เป็นรูปธรรม โดยการนำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

2. นายอำเภอในฐานะผู้ปกครองระดับอำเภอ รับนโยบายจากผู้ว่าราชการจังหวัด โดยการให้ความสำคัญในระดับปฏิบัติการที่ติดต่อในการบริการ อำนวยความสะดวกกับประชาชนมากที่สุด นำหลักพุทธธรรม สาราณียธรรม 6 มาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อ

เป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในอำเภอบริการประชาชนให้เป็นที่พึงพอใจ

3. ผู้ว่าราชการจังหวัด มอบนโยบายให้ปลัดจังหวัด ในฐานะควบคุม ดูแลบุคลากรที่ทำการปกครองจังหวัด นายอำเภอในจังหวัด มาร่วมรับนโยบายที่เป็นหลักการ โดยให้บุคลากรทุกคน มีการประชุมการปฏิบัติงานในการนำหลักสาราณียธรรม 6 มาปรับใช้ในการปฏิบัติงานในการบริการ อำนวยความสะดวก ประชาชน อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

4. ปลัดจังหวัดรับนโยบาย และให้เจ้าจังหวัด ซึ่งเป็นผู้ดูแลบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในทำการปกครองจังหวัด ให้มีมาตรการในการประชุม อบรม การนำหลักสาราณียธรรม 6 มาปรับใช้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง มีการจัดประชุมอาทิตย์ละครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง เพื่อรับนโยบาย และให้นำไปปฏิบัติ

5. นายอำเภอ มอบนโยบายให้ปลัดอาวุโส ที่ควบคุมดูแลบุคลากรของที่ว่า การอำเภอ รับนโยบายการนำหลักสาราณียธรรม 6 มาปรับใช้ในการบริการ อำนวยความสะดวก ให้กับประชาชนผู้มาติดต่อราชการ อย่างต่อเนื่องและจริงจัง มีการจัดประชุมอาทิตย์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง เพื่อรับนโยบายไปปฏิบัติ

6. บุคลากรของที่ทำการปกครองจังหวัด และปกครองอำเภอรับนโยบายในการนำหลักสาราณียธรรม 6 มาปรับใช้ในการปฏิบัติงานแก่ประชาชน และให้ความร่วมมือร่วมใจ ในการประชุมถึงแนวทางถึงหลักการดังกล่าว มีการให้ความร่วมมือประชุมในการปฏิบัติงานด้านหลักสาราณียธรรม 6 อาทิตย์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง และระดมความคิดเห็นในด้านปัญหาที่พบและแนะนำแนวทาง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมมาพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี

2. การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรหน่วยงานอื่นในจังหวัดปทุมธานี

3. การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของหน่วยงานภาครัฐโดยการนำหลักสาราณียธรรม 6 มาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง. บทบาทและหน้าที่ของกรมการปกครอง. สืบค้น 10 ตุลาคม 2564, จาก https://www.dopa.go.th/main/web_index.

แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ. สืบค้น 10 ตุลาคม 2564, จาก <https://www.nesdc.go.th>.

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546. สืบค้น 10 ตุลาคม 2564, จาก https://www.dopa.go.th/main/web_index